

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

**РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ
РАЧУНОВОДСТВА ЗА УЧЕНИКЕ
СРЕДЊИХ ЕКОНОМСКИХ
ШКОЛА**

ЗАДАТАК

Крушевац
11. април 2025. године

I део

Међу понуђеним одговорима пронађите један потпун и тачан одговор и заокружите слово испред њега. Сваки тачан одговор вреднује се са два поена. Није дозвољено вршити преправке.

- 1) На крају обрачунског периода, након извршених предзакључних књижења потражни салдо могу имати:
 - а) активни рачуни,
 - б) рачуни потраживања,
 - в) рачуни сопственог капитала, рачуни обавеза, рачуни прихода и рачуни ПБР
 - г) рачуни на којима се исказује имовина по облику, рачуни расхода и рачуни АВР или
 - д) ниједан од претходно понуђених оговора.
- 2) У условима примене рачунара (софтвера) за евидентирање економских промена могу настати грешке које се огледају као:
 - а) неслагања промета дневника и главне књиге,
 - б) неслагања промета на синтетичком рачуну и збира промета на његовим аналитичким рачунима,
 - в) неслагања стварног и књиговодственог стања,
 - г) неслагање промета дневника и пробног биланса или
 - д) ниједан од претходно понуђених оговора.
- 3) Карактеристике рачуна успеха су:
 - а) настају рашчлањавањем биланса стања, намењени су утврђивању резултата, везују се за одређени обрачунски период по чијем истеку се гасе,
 - б) немају почетно стање, користе се за евидентирање стања и промена на имовини по облицима и изворима њеног финансирања, постоје у привредном друштву све док привредно друштво постоји,
 - в) немају почетно стање, отварају се у обрачунском периоду када се појави одређена врста прихода и расхода, на крају периода се закључују преко Рачуна добитка или губитка,
 - г) настају рашчлањавањем биланса, користе се за евидентирање стања и промена на имовини по облицима и изворима њеног финансирања, постоје у привредном друштву све док постоји облик или извор имовине за који се воде (што може бити једнако постојању привредног друштва) или
 - д) ниједан од претходно понуђених оговора.
- 4) Потражни промет на рачуну Одступања од планских набавних цена материјала може показивати:
 - а) прекорачење стварне у односу на планску набавну вредност приликом набавке материјала,
 - б) снижење стварне у односу на планску набавну вредност приликом набавке материјала,
 - в) сразмерни део снижења који се односи на утрошени материјал,
 - г) снижење стварне у односу на планску набавну вредност приликом набавке материјала и/или сразмерни део прекорачења које се односи на утрошени материјал или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 5) Аконтације за службени пут запослених за предузеће представљају:
 - а) трошак,
 - б) потраживање,
 - в) обавезу,
 - г) расход или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.

- 6) Међу понуђеним рачунима пронађите "уљеза":
- Исправка вредности некретнина, постројења и опреме,
 - Разлика у цени робе,
 - Исправка вредности сумњивих потраживања,
 - Одступање од планских набавних цена материјала или
 - ниједан од понуђених одговора.
- 7) У условима ручне обраде података који метод за исправљање књиговодствених грешака вештачки повећава промет на рачунима на којима се грешка исправља:
- сторнирање црним сторном,
 - сторнирање црвеним сторном са докњижавањем,
 - сторнирање црвеним сторном,
 - сторнирање прецртавањем или
 - ниједан од претходно понуђених одговора.
- 8) Једеднакости рачуноводственог система гласи:
- $A = П$,
 - $A = СК + О$,
 - $A + Пр = СК + О + Р$,
 - $A + Р = СК + О + Пр$ или
 - ниједан од понуђених одговора.
- 9) На основу датих шематских приказа структуре биланса стања предузећа "М" и предузећа "Н" одредите које које од њих има нето обртни капитал.
- а)

А БС предузећа „М“ П	
Стална средства	Сопствени капитал
Обртна средства	Обавезе

б)

А БС предузећа „Н“ П	
Стална средства	Сопствени капитал
Обртна средства	
	Обавезе
- 10) Једнообразност књиговодства постиже се:
- обухватањем сваке економске промене на најмање два рачуна и то на њиховим супротним странама,
 - коришћењем јединственог новчаног мерила – домаће валуте,
 - применом јединственог контног оквира,
 - истим наставним планом и програмом у свим економским школама или
 - ниједан од претходно понуђених одговора.

II део

Трговинско привредно друштво "САМ" из Београда на дан 01.01. текуће године има следећа стања имовине и извора финансирања имовине: Грађевински објекти 5.000.000 дин, ИВ грађевинских објеката 1.000.000 дин, Текући рачун 3.861.340 дин, Благајна 50.000 дин, ПВР 10.000 дин (од тога је 2.000 дин по основу обрачунатих нефактурисаних трошкова камата 2.000 дин, а 8.000 дин по основу унапред наплаћених финансијских прихода који се оnose на јануар текуће године), Акцијски капитал по основу редовних акција 10.000.000 дин (номинална вредност једне акције је 100 дин), Емисиона премија 1.200.000 дин, Резерве 975.000 дин, Дугорочни кредити и зајмови у земљи 2.300.000 дин, ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи 480.000 дин, АВР унапред плаћени трошкови рекламе и пропаганде 8.000 дин, Купци у земљи 400.000 дин, Опрема 2.500.000 дин, Исправка вредности опреме 500.000 дин, Роба у промету на велико 3.600.000 дин, Укалкулисана РУЦ робе у промету на велико 720.000 дин, Купци у иностранству 587.000 дин (5.000 € по средњем курсу од 117,4 дин/€), Добављачи у земљи 200.000 дин, Добављачи у иностранству 481.340 дин (4.100 € по средњем курсу од 117,4 дин/€), Дугорочни пласмани 900.000 дин,

1. На основу датих података саставите почетни биланс стања, отворите дневник и главну књигу а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током месеца јануара.
2. Радник је упућен на службени пут у Врање по основу чега му је из благајне исплаћена аконтација у износу од 24.000 динара.
3. Редовним дневним инвентарисањем констатовано је да се у благајни налази 27.000 динара. Узрок неслагања између стварног и књиговодственог стања још није утврђен.
4. Исплатом 75.000 динара са текућег рачуна, на берзи је откупљено 500 редовних акција.
5. На кредит је продата роба у промету на велико чија је продајна вредност без ПДВ 800.000 динара. На ову врсту робе обрачунава се ПДВ по општој стопи.
6. Према изводу са текућег рачуна исплаћене су камате на дугорочне кредите које се односе на претходну годину (претходни обрачунски период).
7. Примљена је фактура од добављача "СОВА" из Кикинде на износ од 270.000 динара (фактурна цена увећана за ПДВ по општој стопи). Према уговору за набавку ове робе као место испоруке је дефинисана железничка станица Београд. Примљена је и фактура на име допреме робе од железичке станице у Београду до магацина нашег предузећа од превозника који није у систему ПДВ на износ од 9.000 динара. Роба је стигла у магацин. Саставите калкулацију продајне вредности набављене робе која ће бити у промету на велико ако је укалкулисана разлика у цени 82.500 динара, а роба се евидентира по продајној цени без ПДВ и извршите одговарајућа књижења.
8. Преко девизног рачуна наплаћено је потраживање од купаца из иностранства од 5.000 €. На дан наплате средњи курс је 116 динара за 1 €.
9. Над једним купцем у земљи који нам дугује 80.000 динара покренут је поступак принудне ликвидације. Орган управљања је донео одлуку да се то потраживање отпише за 25%.
10. Продато је 100 откупљених сопствених акција по курсу од 200 динара по акцији. Уплата је извршена на текући рачун.
11. Склопљен је купопродајни уговор са купцем "РЕКА" из Зрењанина о продаји робе чија је продајна вредност без ПДВ 246.000 динара.
12. Од добављача "БУК" из Аранђеловца примљена је фактура на име 200 килограма робе која путује на наш терет и ризик. Фактура гласи на 360.000 динара од чега је 60.000 динара ПДВ по општој стопи.

III део

На релевантним рачунима главне књиге првог степена производног привредног друштва "МАРК" из Београда, на дан 01. децембар 2024. године, налазе се следећа стања: Готови производи 800.000 дин, Недовршена производња 450.000 дин, Некретнине, постројења и опрема 9.800.000 дин, ИВ НПО

2.500.000 дин, Дугорочни пласмани 1.200.000 дин, Купци у земљи 400.000 дин, Текући рачун 4.389.000 дин, Материјал 62.000 дин (на залихама се налази 400 кг материјала "А" по стварној набавној цени од 80 дин/кг и 100 кг материјала "Б" по стварној набавној цени од 300 дин/кг, Добављачи у земљи 500.000 дин и Дугорочни кредити у земљи 1.000.000,00 дин.

Дата стања преузмите на рачуне главне књиге првог степена и у помоћну књигу материјала, а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током децембра месеца имајући у виду да је обрачунски период месец дана и да се периодични резултат обрачунава по методу трошкова укупних учинака (методу укупних трошкова).

1. Обрачунајте годишње трошкове отписа некретнина, постројења и опреме по методу аритметичке дегресије ако је њихов процењени век трајања 40 година и ако је текућа година 10 година експлоатације. Прокњижите одговарајући износ трошкова отписа.
2. Предузеће "МАРК" је на име премије осигурања заштите од пожара исплатило са текућег рачуна 18.000 динара. Осигурање се односи на период од 01.12.2024. до 01.12.2025. године. Прокњижите износ плаћене премије који представља трошак текућег месеца.
3. На кредит је продата четвртина залиха готових производи чија је продајна вредност без ПДВ 280.000 динара Израчунајте ПДВ по општој стопи и извршите одговарајуће књижење.
4. По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 1.000 кг материјала "А" по стварној фактурној цени од 90 динара по килограму и 500 кг материјала "Б" по стварној фактурној цени од 250 динара по килограму. У фактури добављача обрачунат је ПДВ по општој стопи. Према купопродајном уговору дефинисано место испоруке је магацин купца. Саставите збирну и појединачне калкулације. Извршите одговарајућа књижења.
5. На текући рачун је примљена уплата од 120.000 динара на име аванса за испоруку готових производа која ће се извршити наредне године купцу "МИР" из Коцељева (није издат авансни рачун).
6. Обрачунате су бруто зараде у износу од 200.000 динара. Порези на зараде су 10%. Доприноси на терет запосленог су 19,9%, а на терет послодавца 15,15%. Неопорезиви износ зарада је 28.423 динара. Саставите обрачун зарада и извршите одговарајућа књижења. (Ради поједностављивања обрачуна претпоставка је да је реч о само једном запосленом раднику.)
7. У току месеца настали су следећи трошкови: електрична енергија по фактури Електродистрибуције 18.000 динара од чега је ПДВ 3.000 динара, са текућег рачуна исплаћени су трошкови платног промета од 300 динара и трошкови одржавања НПО по фактури добављача износе 2.400 динара (у овом износу је садржан и ПДВ по општој стопи).
8. Према требовањима у процесу производње утрошено је 500 кг материјала "А" и 200 кг материјала "Б". Обрачунајте и прокњижите трошкове материјала уз употребу ФИФО метода.
9. Купцу "МИР" из Коцељева издат је авансни рачун у којем је исказана пореска основица од 100.000 динара и ПДВ у износу од 20.000 динара (по општој стопи).
10. Обрачунајте и прокњижите промену вредности залиха недовршене производње и готових производа ако је према подацима из погонског књиговодства вредност крајњих залиха недовршене производње 600.000 динара, а готових производа 880.000 динара.
11. Обрачунајте и прокњижите периодични резултат користећи метод трошкова укупних учинака. Закључак рачуна успеха извршите директно преношењем њиховог салда на рачун 720 Рачун добитка или губитка.

ВАЖНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ЗАДАТКА

- Време предвиђено за израду задатка је **180 минута**.
- Можете користити само Контни план који сте добили од дежурних професора.
- У првом делу задатка (који радите на задатку који сте добили) на постављена питања одговарајте заокруживањем слова испред одговора за који мислите да је потпун и тачан одговор. На свако питање постоји **само један потпун и тачан одговор** што укључује и оцију под *д) ниједан од претходно понуђених одговора*. **Одговори на питања на којима су вршене корекције се не бодују.**
- У другом делу задатка приликом састављања почетног биланса стања и отварања пословних књига, корективне рачуне приказујте заједно са њиховим основним рачунима без обзира на карактер салда.
- Пословне промене из другог и трећег дела задатка евидентирајте и кроз дневник и кроз главну књигу. **Задатак у коме нема било које од ове две пословне књиге аутоматски ће бити дисквалификован.**
- Други и трећи део задатка међусобно морају бити јасно одвојени и за њих водите посебне пословне књиге са јасно уписаним називима. Пословне књиге приказујте следећим редоследом: Дневник, Главна књига, Помоћне књиге. **Све обрачуне и калкулације уписујте после помоћних књига за тај део задатка јасно означавајући на коју пословну промену се односе.**
- У Дневник уписујте и називе и бројеве рачуна, а у Главној књизи само бројеве рачуна.
- У Дневнику пословне промене књижите **искључиво** хронолошким редоследом.
- Немојте рачунати пренос промета Дневника са стране на страну нити промет Дневника у целини.
- Дозвољено вам је да отварате аналитичке рачуне у оквиру одговарајуће групе рачуна уколико се за њима јави потреба а контни оквир, који сте добили, их не предвиђа.
- Уколико се у задатку појаве бројеви са децималним записом заокруживање извршите **на две децимале**, а у складу са математичким правилима.
- НПО је акроним за Некретнине, постројења и опрема.
- Уколико имате било каква питања јавите се дежурном професору подизањем руке. У току израде задатка не сме бити разговора међу ученицима.
- **Ако мислите да у задацима постоји грешка** напишите коментар у свесци у делу где мислите да постоји грешка и пријавите то дежурним професорима.